

Geografia

Witam Was serdecznie na kolejnych zajęciach z geografii.

Przypomnę, że tematem naszej ostatniej lekcji były obszary okołobiegunowe, czyli Arktyka (tereny wokół bieguna północnego) i Antarktyka (obszary położone wokół bieguna południowego. Zalicza się do nich Ocean Południowy wraz z leżącymi na nim wyspami oraz Antarktydę).

[**KOMENTARZ** - tego do zeszytu **NIE** przepisujcie, ale uważnie **PRZECZYTAJCIE, BO WARTO!**

Dzisiaj poznacie zakres badań prowadzonych w Arktyce i Antarktyce oraz poznacie wkład Polaków w badania obszarów okołobiegunowych. Dowiedziecie się również, jaki jest status prawny Antarktyki.

1. Badania obszarów okołobiegunowych:

Skrajnie niegościnne tereny wokół biegunów to jedne z najpóźniej zbadanych obszarów na Ziemi. Po raz pierwszy człowiek dotarł do nich na początku XX wieku:

- 6 kwietnia 1909 roku Robert Edwin Peary zdobył biegun północny,
- 14 grudnia 1911 roku Roald Amundsen stanął na biegunie południowym.

Celem wypraw na obszary okołobiegunowe są przede wszystkim badania naukowe głównie środowiska przyrodniczego. Ważniejsze współczesne zakresy badań Arktyki i Antarktyki przedstawia schemat – *patrz: strona 180 w podręczniku*.

Badania naukowe w różnych częściach Arktyki i Antarktyki trwają przez cały rok. W ich trakcie naukowcy mieszkają w stacjach polarnych. Badania jednak, które muszą wykonywać na zewnątrz, nie należą do łatwych. Więcej o życiu w stacjach badawczych dowiesz się korzystając z *podręcznika (str. 182-183)*.

W Antarktyce Polska posiada jedną całoroczną polarną stację badawczą imienia Arctowskiego, natomiast w Arktyce działa pięć polskich stacji badawczych.

2. Polski wkład w badania obszarów okołobiegunowych:

Na całym świecie znane są dokonania dwóch Polaków Henryka Arctowskiego i Antoniego Dobrowolskiego – uczestników wyprawy z 1898 roku, która jako pierwsza zimowała w Antarktyce. Przez wiele lat prowadzili oni badania środowiska przyrodniczego obszarów polarnych.

Wkład w badania obszarów okołobiegunowych ma także podróżnik Marek Kamiński, który jako pierwszy człowiek w ciągu jednego roku zdobył oba bieguny Ziemi.

3. Status prawny Antarktyki i Arktyki:

- w 1959 roku podpisano w Waszyngtonie „Układ Antarktyczny”. Zgodnie z nim Antarktyka stała się obszarem międzynarodowym, objętym całkowitym zakazem wydobywania surowców mineralnych. Można tę część świata wykorzystywać wyłącznie do badań naukowych.
- uzupełnieniem „Układu Antarktycznego” jest podpisany w 1991 roku w Madrycie „Protokół o ochronie środowiska naturalnego” zwany protokołem madryckim. Wprowadził on między innymi zakaz wydobywania surowców mineralnych do co najmniej 2048 roku, zakaz składowania w Antarktyce odpadów oraz nakaz ochrony roślin i zwierząt.
- status prawny Arktyki jest nadal nieuregulowany].

I. Zapisz w zeszycie przedmiotowym temat lekcji oraz notatkę:

TEMAT: Prace badawcze w Arktyce i Antarktyce.

15.06.2020

1. Antarktyda jest kontynentem prawie niezamieszkałym. Działają tam tylko stacje badawcze.
2. Wkład w poznanie obszarów polarnych mieli także Polacy (m.in. Henryk Arctowski i Antoni Dobrowolski).
3. Status prawny Antarktyki reguluje „Układ Antarktyczny” z 1959 roku.

Wykonamy wspólnie następujące ćwiczenia w zeszycie ćwiczeń:

- o **Ćw.1/83**
Odp. B
- o **Ćw. 2/83**
1. F
2. P

- 3. P
- 4. F
- 5. P
- 6. F
- 7. P

○ **Ćw. 3/83**

Odp. D

○ **Ćw.4/84**

1. Lodowce górskie i lądolody
2. Fauna i flora
3. Zasoby wodne
4. Charakterystyczne formy rzeźby terenu
5. Pogoda i klimat.

○ **Ćw.7/84**

Odp. A, D, E

○ **Ćw.8/84**

Odp. C

Do następnej lekcji!

